

ELÄKETURVAKESKUS

TOIMINTAKERTOMUS

1968

ELÄKETURVAKESKUKSEN
TOIMINTAKERTOMUS
vuodelta 1968

Helsinki 1969. Kunnallispaino

HALLITUKSEN KERTOMUS ELÄKE- TURVAKESKUKSEN TOIMINNASTA VUONNA 1968

Maamme taloudellinen kasvu jäi vuonna 1968 pienemmäksi kuin keskimäärin viime vuosina. Bruttokansantuotteen määrän arvioidaan kasvaneen 2 prosenttia. Työllisyystilanne oli vaikea ja työttömyysaste kohosi noin 4 prosenttiin. Hinta- ja kustannushityksen kannalta keskeinen oli taloudellisten etujärjestöjen kesken maaliskuussa solmittu tulo- ja hintapoliittinen sopimus ja tähän perustuvat muut vakauttamistoimenpiteet, indeksisidonnaisuuksien laaja poistaminen sekä hinta- ja vuokrasäännöstely. Eläkkeinä suoritettujen sosiaalisten tulonsiirtojen reaaliarvon kasvu oli taloudellista kasvua voimakkaampi eli 8 prosenttia. Tästä vajaan puolet johtuu eläkkeensaajien lukumäärän lisääntymisestä ja loput eläketurvan tason paranemisesta voimassaolevien eläkelakien puitteissa. Kaikkiaan maksettiin vuonna 1968 maassamme eläkkeitä hieman yli 2 miljardia markkaa eli lähes 8 prosenttia nettokansantulosta.

Uuden eläkelainsäädännön kehittäminen tapahtui pääosiltaan aikaisemmin alulle pantujen suunnitelmien pohjalta. Vuoden 1968 alussa annettiin eduskunnalle hallituksen esitys perhe-eläkelainsi, jonka mukaan kansaneläkejärjestelmään liitetään perhe-eläke, ja syksyllä hallituksen esitys valtion perhe-eläkelainsiksi. Näihin esityksiin perustuvat lait on jo vahvistettu ja ne merkitsevät maamme perhe-eläkejärjestelmän huomattavaa täydentymistä. Työntekijäin eläkelakien kohdalla tapahtuneita muutoksia selostetaan jäljempänä. Yrittäjien ja itsenäisten ammatinharjoittajien eläkekysymyksen järjestäminen on edelleen kesken.

Eläkepolitiikan kannalta oli merkityksellistä, että valtioneuvosto asetti toukokuussa erityisen eläkejärjestelmäkomitean. Komitean tehtävänä on tutkia nykyisissä eläkejärjestelmissä olevia

puutteellisuuksia sekä tehdä ehdotukset niiden korjaamiseksi kiinnittäen ensisijaisesti huomiota sellaisten parannusten aikaansaamiseen, jotka varmistavat nykyisin kaikkein vaikeimmassa asemassa olevien toimeentulon turvaamisen, sekä siihen, että eri väestöryhmien eläketurvaa kehitetään oikeudenmukaisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Niin ikään komitean tehtävänä on tutkia nykyisten eläkejärjestelmien hallinnon ja sen koordinoimisen tarkoituksenmukaista kehittämistä.

TYÖELÄKEJÄRJESTELMÄ

Vuoden 1968 päättyessä oli TEL:n mukainen eläketurva järjestetty voimassaolevien työsuhteiden perusteella kaikkiaan 800 000 työntekijälle. LEL:n mukaisia vakuutusmaksuja suoritettiin vuoden aikana noin 420 000 työntekijästä. Eläkkeiden luku kasvoi vuoden aikana 54 000:sta 77 000:een. TEL-eläkelaitosten myöntämien vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeiden keskimäärä oli vuoden päättyessä 171 markkaa kuukaudessa vastaavan määrän ollessa LEL-eläkelaitosten osalta 90 markkaa. TEL:n mukaisen perhe-eläkkeen keskimäärä oli 173 markkaa kuukaudessa ja LEL:n mukaisen perhe-eläkkeen 80 markkaa kuukaudessa. Työeläkkeiden kokonaismäärä nousi vuonna 1968 ennakkotietojen mukaan 139 milj. markkaan. Tietoja eläkkeensaajien lukumäärän ja maksettujen eläkkeiden määrän kehityksestä on seuraavassa taulukossa.

	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968*)
Eläkkeiden lukumäärä vuoden lopussa							
Vanhuuseläkkeet	100	1 200	4 400	9 600	16 300	25 200	34 200
Työkyvyttömyyseläkkeet	100	2 400	6 900	11 500	19 500	26 000	35 900
Perhe-eläkkeet	—	—	—	—	—	2 900	6 700
Yhteensä	200	3 600	11 300	21 100	35 800	54 100	76 800
Maksetut eläkkeet milj. mk	0,03	2,9	12,7	29,1	54,7	86,3	138,9

*) ennakkotietoja

Eläkelaitosten lukumäärä väheni vuoden 1968 aikana, sillä 10 eläkesäätiötä lopetti TEL:n mukaisen toimintansa. Vuoden päättyessä eläkelaitoksia oli 164. Työeläkelaitosten kokonaismaksutulo vuonna 1968 TEL:n perus- ja lisäturvan sekä LEL:n osalta nousi yli 400 milj. markan. Eläkerahastojen määrä vuoden lopussa oli noin 2 200 milj. markkaa.

JÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN

Työmarkkinajärjestöjen keväällä 1968 tekemän vakauttamissopimuksen yhteydessä järjestöt sopivat pyrkivänsä siihen, että työeläkelakeihin tehtäisiin muutoksia, joilla korotettaisiin vanhimpiin ikäluokkiin kuuluvien työntekijöiden eläkkeitä ja lievennettäisiin työttömyyden eläketurvan karttumiseen aiheuttamia haittavaikutuksia. Muutosten valmisteleminen tuli Eläketurvakeskukseen tehtäväksi. Lakitekstien osalta työ saatiin suoritetuksi kevään kuluessa ja kesäkuussa 1968 Eläketurvakeskus antoi sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esityksen muotoon laaditun ehdotuksen TEL:n ja LEL:n muuttamiseksi, johon perustuva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle syksyllä. Eduskunta hyväksyi marraskuun 26 päivänä lainmuutokset, jotka tulivat voimaan vuoden 1969 alusta.

Edellä tarkoitetuilla lainmuutoksilla taattiin ennen heinäkuun 1 päivää 1919 syntyneille työntekijöille TEL:ssa tietty vähimmäiseläke, jonka määrä on työntekijän syntymävuodesta riippuen 16—22 % palkasta edellyttäen, että eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi on luettava koko aika TEL:n voimaantulosta työntekijän 65 vuoden iän täyttämiseen. Vastaava korotus annettiin myös perhe-eläkkeisiin. LEL:n aikaisemmat säännökset ikäluokkakorotuksista korvattiin uusilla säännöksillä, joiden mukaan ennen heinäkuun 1 päivää 1919 syntyneiden työntekijöiden eläkkeet nousivat TEL-eläkkeen vähimmäismäärän tasolle. Vanhojen ikäluokkien eläkkeiden korottamista koskevia säännöksiä sovelletaan myös jo ennen lainmuutosten voimaantuloa sattuneisiin eläketapahtumiin perustuviin eläkkeisiin. Korotuksista vuo-

den 1969 aikana eläkkeisiin aiheutuva lisäys arvioidaan 12 milj. markaksi.

Työttömyydestä eläketurvaan aiheutuvien haittavaikutusten pienentämiseksi TEL:a ja LEL:a muutettiin siten, ettei työttömyysaika, jolta työntekijä saa valtakunnallisista työttömyyskassoista annetussa laissa tarkoitettua päiväavustusta, vaikuta eläketurvaa heikentävästi. Lainmuutosten mukaan eläkkeisiin tuli erityinen työttömyysoisa, LEL:n ns. tulevan ajan palkan laskusääntöä muutettiin ja täysitehoisen työkyvyttömyysturvan katkeaminen edellä tarkoitettuna työttömyysaikana estetään.

Näiden muutosten ohella Eläketurvakeskuksessa valmistettiin ehdotus LEL:n soveltamispiirin muuttamiseksi. Lain soveltaminen tuli sen mukaan yleensä riippumattomaksi työsuhteen luonteesta, eli siitä onko työsuhte tarkoitettu pysyväksi vai tilapäiseksi. Tämä lainmuutos sisältyi edellä mainittuun hallituksen eduskunnalle antamaan esitykseen ja tuli voimaan vuoden 1969 alusta.

Valtion perhe-eläkelain säätämisen yhteydessä muutettiin TEL:n ja LEL:n säännöksiä eläkkeiden yhteensovittamisen ja valtion palveluksessa olevien LEL-työntekijöiden eläketurvan osalta. Myös nämä lainmuutokset olivat valmisteluvaiheessa Eläketurvakeskuksen käsiteltävinä.

Lainmuutoksiin liittyvien voimaannomääräysten ja ohjeiden valmisteleminen vaati huomattavassa määrin suunnittelutyötä. Nämä suunnittelutyöt saatiin tärkeimmiltä osiltaan valmiiksi ennen vuoden vaihdetta, joten uusien säännösten soveltaminen pääsi joustavasti käyntiin.

Valtiokonttorin ja Kunnallisen eläkelaitoksen edustajien kanssa on suunniteltu eläkejärjestelmien välisen yhteistyön kehittämistä. Uusi eläkehakemuslomake, jolla voidaan samanaikaisesti hakea sekä työeläkelakien että valtion eläkelain ja kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain mukaista vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä, hyväksyttiin vuoden lopulla. Eläketurvakeskuksen ohjesäännön sisältävää asetusta muutettiin siten, että entistä laajempi yhteistyö muiden eläkejärjestelmien kanssa kävi mahdolliseksi.

Suunnittelutyötä suorittaneiden työryhmien toimintaan osallistui, kuten aikaisemminkin, työmarkkinajärjestöjen ja sosiaalivakuutusalan edustajia.

REKISTERIT

Eläketurvakeskuksen rekistereihin merkittiin vuonna 1968 tietoja arviolta 100 000 uudesta työntekijästä. Työeläkejärjestelmän koko toiminta-aikana rekisteriin merkittyjen työntekijöiden lukumäärä nousi vuoden loppuun mennessä lähes 2 miljoonaan. LEL-vakuutusmaksutilityksiä rekisteröitiin vuoden aikana noin 3,3 miljoonaa, ja ne koskivat 420 000 työntekijää. TEL:n mukaisia lisäetuja on järjestetty noin 30 000 työntekijälle.

Eläketurvakeskuksen tietokoneyöt, jotka koostuvat pääasiassa TEL-työsuhteiden ja LEL-ansioiden kirjaamisesta Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteriin, suoritettiin edelleen Oy Tietokonepalvelu Ab:ssä. Myös tietokoneilla hoidettavaksi tulevan eläketapahtumarekisterin suunnittelutyö saatiin pääosiltaan valmiiksi ja eräitä alkukäsittelyjä jo suoritetuksi. Erittäin merkittävänä on mainittava Tietokonepalvelussa aloitettu käytettävän konekannan uusimista ja tietojenkäsittelysystemien kehittämistä koskeva suunnittelutyö. Tässä suunnittelussa, johon Eläketurvakeskus on kiinteästi osallistunut, pyritään ottamaan huomioon paitsi muuttuneet teknilliset mahdollisuudet myös järjestelmästä tähän mennessä saadut kokemukset.

Työntekijän TEL-työsuhteet ja LEL-ansiot sekä likimääräisen laskelman eläkkeen määrästä sisältävien rekisteriotteiden toimittamista työntekijöille on jatkettu edelleen. Näitä otteita lähetettiin vuoden aikana yhteensä 108 000.

Työsuhderekisterin tietoja täydennettiin rekisteriviranomaisten alkuaan Kansaneläkelaitokselle lähettämiä kuolinilmoituksia hyväksi käyttäen.

Ennen vuotta 1969 myönnettyihin eläkkeisiin lainmuutosten johdosta tulevien korotusten laskemisen helpottamiseksi toimitettiin marraskuun alkupuolella eläkelaitoksille työsuhderekiste-

rissä olevat tiedot ennen heinäkuun 1 päivää 1919 syntyneistä sellaisista vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen saajista sekä perhe-eläkkeen edunjäntäjistä, joiden eläkkeeseen sisältyi TEL-osuus. Työsuhderekisterin otteissa, joita annettiin noin 50 000 kappaletta, oli jo otettu huomioon ikäluokkakorotuksen vaikutukset. Niin ikään ryhdyttiin lainmuutosten edellyttämiin toimenpiteisiin työttömyysaikojen saamiseksi rekisteriin.

Eläketurvakeskuksen ja Kunnallisen eläkelaitoksen välinen yhteistyö eläketapahtumia koskevan tietoliikkeen osalta jatkui entiseen tapaan. Tähän tietoliikkeeseen on nyt myös valtiokonttori liittynyt. Yhteistyö Kansaneläkelaitoksen kanssa jatkui aikaisempaa menettelyä noudattaen. Eläkepäätöksistä välitettiin tietoja Kansaneläkelaitokselle, joka puolestaan lähetti Eläketurvakeskukselle ilmoituksia sairauspäiväraha- ja kansaneläkeasioissa annetuista ratkaisuista.

ELÄKEASIAJAT JA ELÄKELAITOSTEN NEUVONTA

Eläketurvakeskuksen kautta saapuvien eläkehakemusten lukumäärä on jatkuvasti kasvanut. Hakemuksia saapui kuluneen vuoden aikana 19 200, mikä on noin 60 % kaikista eläkelaitoksille saapuneista eläkehakemuksista. Suurin osa hakemuksista voitiin enemmittä selvittelyttä toimittaa edelleen eläkelaitoksille. Samalla lähetettiin kaikki ne tiedot, jotka Eläketurvakeskuksella oli asianomaisesta eläkkeen hakijasta ja hänen työsuhteistaan. Jos hakija ei kuulunut minkään eläkelaitoksen toimintapiiriin, Eläketurvakeskus antoi asiassa päätöksen. Näitä tapauksia oli vuoden aikana yli 300.

Eläketurvakeskus on kuten aikaisemminkin hankkinut vakuutus-oikeuteen tulleissa valitusasioissa eläkelaitosten vastineet ja antanut lausuntonsa muutoksenhaun johdosta. Lausunto annettiin 160 valitusasiassa ja 32 lainvoiman saaneen päätöksen poistamista koskevassa asiassa. Työkyvyttömyysasiain neuvottelukunta antoi 78 suositusta. Näitä suosituksia ovat eläkelaitokset yleisesti noudattaneet.

Työkyvyttömyyseläkkeen lakkauttamista koskevat ohjeet toimitettiin eläkelaitoksille vuoden alkupuolella. Samalla otettiin käyttöön menettely, jonka mukaan eläkelaitokselle ilman eri pyyntöä ilmoitetaan, jos työkyvyttömyyseläkkeen saaja on eläkkeellä ollessaan mennyt uuteen työeläkelakien alaiseen työsuhteeseen. Tällaiset ns. valvontalistat on lähetetty eläkelaitoksille neljännesvuosittain. Eläkelaitokset ovat niistä saatujen tietojen johdosta tarkistaneet, onko työkyvyttömyyseläkkeen edelleen suorittamiseen edellytyksiä.

Eläkelaitosten toimintaa on jatkuvasti seurattu. Järjestelmälliset tarkastuskäynnit eläkesäätiöissä aloitettiin maaliskuussa. Vuoden aikana tarkastajat kävivät 100 eläkesäätiössä, mikä on kaksi kolmasosaa TEL-toimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden lukumäärästä. Suoritettujen tarkastusten sekä muutoin esille tulneiden tietojen perusteella eräitä eläkelaitoksia mm. kehoitettiin oikaisemaan eläkeasioissa antamiaan päätöksiä.

ELÄKETURVAN JÄRJESTÄMISEN VALVONTA

Työnantajien eläketurvajärjestelyjen tarkistuksia toimitettiin työntekijöiden tekemien tiedustelujen ja huomautusten sekä eläkehakemuksissa ilmoitettujen tietojen perusteella.

Jos työnantaja ei ollut täyttänyt eläkejärjestelyvelvollisuuttaan eikä myöskään antanut asian ratkaisemiseksi tarpeellisia tietoja, selvittelyä jatkettiin suorittamalla työnantajan luona tarkastus. Tarkastuskäyntejä tehtiin yli 700. Useimmissa tapauksissa työnantajat korjasivat tarkastajan huomautuksen perusteella lainlyöntinsä eläketurvan järjestämisessä, mutta kaikkiaan 56 työnantajalle jouduttiin antamaan TEL 15 §:ssä tarkoitettu kehoitus eläketurvan järjestämiseksi. Jos kehotusta ei noudatettu, Eläketurvakeskus otti työnantajan puolesta vakuutuksen ja peri tältä laissa säädetyn hyvikkeen.

Lainmukaisen eläketurvan järjestämistä selvitettiin entiseen tapaan myös työnantajien konkurssien ja julkisten haasteiden yh-

teydessä. Vuoden aikana käsiteltiin 309 konkurssitapausta ja 415 julkista haastetta. Eläketurvan järjestämiskustannuksia Eläketurvakeskus valvoi 16 tapauksessa ja valvottujen erien yhteismäärä oli 42 500 markkaa. Eläkelaitoksille lähetettiin tiedot niitä koskevista työnantajien konkurseista, julkisista haasteista ja kiinteistöjen pakkohuutokaupoista.

ELÄKKEISTÄ AIHEUTUVIEN KULUJEN SELVITTÄMINEN

Vuoden 1967 yhteisesti kustannettavien eläkkeiden vastuunjakoselvittely sekä Eläketurvakeskuksen omien kustannusten loppuselvittely vuodelta 1967 suoritettiin viime lokakuun loppuun mennessä. Vastuunjakoselvittelyssä oli yhteisesti kustannettavien eläkkeiden määrä 41,2 milj. markkaa. Määrä oli kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna 63 %. Tasausselvittelyssä 93 eläkelaitoksen maksu oli hyvitystä suurempi ja erotus oli maksettava Eläketurvakeskukselle. Eläketurvakeskus maksoi 78 eläkelaitokselle hyvityksen siltä osin kuin se ylitti suoritettavan maksun. Eläketurvakeskuksen kautta eläkkeiden tasauksen yhteydessä kulkenut rahamäärä oli 10,3 milj. markkaa.

LUOTTOVAKUUTUS

Työeläkelaitoslainojen vakuudeksi annettujen luottovakuutusten vakuutuskanta kasvoi vuoden 1968 aikana 26 %:lla ja se oli vuoden lopussa 589 milj. markkaa. Eläkesäätiöiden vastuu-
vajauksien luottovakuutusmäärä oli 56 milj. markkaa, mikä on noin 17 % eläkesäätiöiden TEL-eläkevastuusta. Luottovakuutuksen piiriin kuuluvien sijoitusten määrä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa oli 120 milj. markkaa. Tästä määrästä oli vahvistettujen arvostusperusteitten mukaan vain noin 3 milj. markkaa katsottu epävarmaksi. Vakuuksia oli lainojen ja vastuu-
vajauksien luottovakuutuksia varten luovutettu arvosta, joka vastaa 42 % kannasta. Luottovakuutusten koko maksunalainen vastuumäärä oli 376 milj. markkaa. Luottovakuutuskannan kehityksestä ilmenee tietoja oheisesta taulukosta.

Luotonantaja	Luottovakuutuskanta vuoden lopussa; milj. mk						
	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968
Vakuutusyhtiöt	4,7	47,3	83,5	116,6	176,0	225,6	283,9
Eläkesäätiöt	4,4	23,5	76,1	94,2	129,7	202,2	259,1
Eläkekassat	—	8,9	36,5	37,1	45,0	70,0	94,2
Työeläkekassat	—	2,3	3,4	4,3	5,4	9,1	7,6
Yhteensä	9,1	82,0	199,5	252,2	356,1	506,9	644,8

Luottovakuutuskorvauksia maksettiin vuoden 1968 aikana 525 000 markkaa. Luottovakuutuksenottajien konkurssveja sattui 24. Luottovakuutuksen vastuulla oleva määrä näissä konkurssissa on yhteensä 3,0 milj. markkaa.

Luottovakuutuksista saatu vakuutusmaksutulo oli 4,6 milj. markkaa. Eläketurvakeskuksen omaa luottovakuutusvastuuta kattavat rahastot olivat vuoden päättyessä 19,3 milj. markkaa.

Luottovakuutuksen huippuvastuut ovat vuoden 1968 alusta olleet jälleenvakuutettuina kotimaisissa jälleenvakuutusyhtiöissä. Jälleenvakuutusopimukseen yhtyneitä vakuutusyhtiöitä on 18. Tämän järjestelyn turvin luottovakuutuksen vastattavaksi voidaan hyväksyä 13 milj. markkaan nousevia vastuumääriä.

Luottovakuutusmäärien jatkuvasti kohotessa sitä mukaa kuin eläkevastuumäärät kohoavat, Eläketurvakeskuksen oli ryhdyttävä rajoittamaan luottovakuutusvastuiden kasvamista suuremmiksi kuin sen varojen puitteissa sosiaali- ja terveysministeriön ohjeiden mukaan voidaan vastattavaksi hyväksyä. Tämä kävi mahdolliseksi sen jälkeen, kun luottovakuutusta koskevat eräät uudet säännökset vuoden vaihteessa tulivat voimaan.

SIJOITUKSET

Sijoitusomaisuuden määrä oli vuoden 1968 päättyessä 24,0 milj. markkaa eli 19 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Tästä määrästä oli talletustileillä 15 %, arvopapereina 9 % sekä lainoina 76 %. Lainoista oli suurin osa, 44 %, annettu teollisuus-

yrityksille, 21 % rakennusalan yrityksille, 20 % kaupan ja palvelualan yrityksille sekä 15 % muille.

Vuoteen 1967 verrattuna lainojen yhteissumma kasvoi 32 %. Uudet lainat ohjattiin ensi sijassa investointeihin, jotka lisäävät uusia työpaikkoja tai parantavat viennin edellytyksiä taikka merkitsevät elinkeinotoiminnan rationalisointia ja yritysten kansainvälisen kilpailuaseman kohentamista. Lisäys tuli siten kokonaan yritystoiminnan käyttöön. Siitä saivat teollisuusyritykset 44 %, rakennusalan yritykset 22 % sekä kaupan ja palvelualan yritykset 34 %.

TUTKIMUSTYÖ JA TILASTOT

Työeläkejärjestelmän tuntemusta ja sitä koskevia asenteita käsittelevä tutkimus valmistui syksyllä, ja sen tuloksista julkaisiin raportti ”Yleisö ja työeläkelait 1967”. Tutkimus käsitti sekä vuonna 1967 kerätyn haastatteluaineiston antamat tulokset että analyysin kehityksestä vuoden 1964 jälkeen, jolloin tehtiin vastaava tutkimus.

Eläkeikäkysymystä käsittelevässä tutkimussarjassa suoritettiin vuoden aikana haastattelut kolmella alalla, myyntityössä, kaivosteollisuudessa ja metallien perusteollisuudessa. Yhteensä tehtiin noin 2 300 haastattelua. Eläketurvakeskus huolehti kuten aikaisemminkin kenttätyön organisoimisesta ja johtamisesta. Haastattelijoina koulutettiin tällä kertaa omien toimihenkilöiden lisäksi 37 ulkopuolista henkilöä. Haastatteluaineiston täydennykseksi kerättiin tilastotietoja työvoiman ikärakenteesta ja eläkkeelle siirtymisistä samoilla aloilla.

Koska Eläketurvakeskuksen aikaisemmin julkaisemat, ulkomaisia eläkejärjestelmiä koskevat tutkimukset ovat osoittautuneet erittäin tarpeellisiksi ja toisaalta järjestelmiä koskevat tiedot vanhenevat nopeasti, on tältä alueelta aloitettu uusi tutkimus. Tämä edellisiä laajempi selvitys käsittelee 20 maan vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkejärjestelmiä.

Muista ohjelmassa olleista tutkimuskohteista mainittakoon alle 4 kuukauden pituisten työsuhteiden yleisyys ja merkitys elä-

keturvan karttumisen kannalta. Tätä koskeva ensimmäinen raportti pelti-, putki- ja sähköalan työntekijöistä julkaistiin helmikuussa 1968.

Eläkkeitä ja eläkkeensaajia koskeva vuositilastosuunnitelma on saatu valmiiksi, ja sen ohjelmointi on parhaillaan käynnissä. Ensimmäinen nauharekisteristä ajettava tilasto tulee koskemaan tilannetta vuoden 1968 lopussa.

Sosiaalipoliittisen yhdistyksen tutkimus Suomen kansan eläketurvan riittävydestä saatiin keväällä 1968 päätökseen niiltä osin, joissa Eläketurvakeskuksen henkilökuntaa tarvittiin avustajina. Tutkimuksen tulokset Sosiaalipoliittinen yhdistys on julkaissut kirjana "Eläketurva ja toimeentulo", joka ilmestyi helmikuussa 1969.

NEUVONTA JA TIEDOTUS

Tiedotustoiminnassa kiinnitettiin entistä enemmän huomiota radion, television ja aikakauslehtien palvelemiseen ja yhteyksiin niiden toimitusten kanssa. Osan tätä tietä julkistetusta aineistosta laativat asianomaiset tiedotusvälineet itse Eläketurvakeskuksesta toimitettujen aloitteiden ja alkuvalmistelun perusteella. Sanomalehdistölle toimitettiin normaalisti uutisaineistoa ja painotettiin erityisesti rekisteriotepalvelun tunnetuksi tekemistä.

Tiedotustilaisuuksia järjestettiin vuoden aikana sekä lehdistölle että eläkelaitoksille. Yhteistoiminnassa Eläketiedotustoimiston kanssa välitettiin esitelmöitsijäapua eri tilaisuuksiin. Elokuussa XIV kansainvälisen sosiaalipoliittikan konferenssin yhteydessä toimeenpantuun näyttelyyn otettiin osaa työeläkejärjestelmää esittelevällä osastolla. Tiedotusvihkoja laadittiin luottovaikutuksesta ja rekisteriotepalvelusta sekä toimitettiin uusi, vuodenvaihteessa voimaan tullutta lainmuutosta vastaava yleisselostus. Lisäksi valmistettiin työeläkelaeista ja -järjestelmästä lyhyt englannin-, ranskan- ja venäjänkielinen esitys. Työeläkelainsäädäntö-kirjasesta tehtiin yleisölle tarkoitettu suppea laitos.

Työeläkejärjestelmästä valmistettiin uusi lyhytelokuva, josta on tehty kahdenlaisia kopioita; lyhyempi on tarkoitettu teattereii-

hin alkukuvaksi, pitempi järjestökäyttöön. Elokuvesta on hankittu tarpeellinen määrä kaitafilmikopioita.

Eduskunnan sosiaalivaliokunta on ollut Eläketurvakeskuksen vieraana.

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Eläketurvakeskus on pyrkinyt entiseen tapaan osallistumaan sosiaalivakuutusalan kansainväliseen yhteistyöhön. Ulkomailla pidetyistä kokouksista, joissa Eläketurvakeskus oli edustettuna, mainittakoon erityisesti vuoden 1968 alkukesällä pidetyt pohjoismainen sosiaalivakuutuskokous Tukholmassa ja kansainvälinen aktuaarikokous Münchenissä. Syyskuussa pidettiin Eläketurvakeskuksen kutsusta Aavarannan kurssikeskuksessa Kirkkonummella kolmas pohjoismainen työeläkekokous, johon osallistui edustava joukko pohjoismaisia tämän alan asiantuntijoita. Aikaisempaa käytäntöä jatkaen Eläketurvakeskus välitti kirjallisesti tietoja työeläkejärjestelmästä ja maamme muustakin sosiaalivakuutuksesta useille kansainvälisille järjestöille ja ulkomaisille sosiaalivakuutuslaitoksille. Vuoden aikana ovat myös monet ulkomaiset sosiaalivakuutuksen asiantuntijat käyneet tutustumassa työeläkejärjestelmään ja Eläketurvakeskuksen toimintaan.

HENKILÖKUNTA JA KUSTANNUKSET

Eläketurvakeskuksen toimihenkilöiden lukumäärä oli vuoden päättyessä 155. Henkilökunta lisääntyi vuoden aikana 12 henkilöllä.

Eläketurvakeskuksen varsinaiset hallinto- ja hoitokulut vuonna 1968 olivat 5 121 900,74 markkaa. Eläkelaitokset suorittivat näiden menojen kustannusosuuksia 5 496 415,10 markkaa. Kuluneen vuoden menoihin käytetyn ja edelliseltä vuodelta siirtyneen erän huomioon ottaen oli eläkelaitoksille palautettavien kustannusosuuksien määrä vuoden päättyessä 3 359 073,93 markkaa.

Luottovakuutuksen hallinto- ja hoitokulut olivat 360 914,37 markkaa.

Hallituksen jäsen, sihteeri Aarre Manninen kuoli 19 päivänä lokakuuta 1968 vaikean sairauden murtamana. Hallitus kunnioittaa hänen muistoaan.

Helsingissä 18 päivänä maaliskuuta 1969

Erkki Pesonen

T Pentikäinen

Veikko Ahtola

C. G. Aminoff

Arvo Hautala

Olavi Järvelä

Martti Lehtinen

E. Oinas

Lauri T. Olkinuora

Olavi Suominen

Tapani Virkkunen

Markku Kaikkonen

Toimitusjohtaja

KULUT

Varsinaiset kulut

Hallinto- ja hoitokulut

Palkat ja palkkiot	2 022 675,41	
Sosiaalikulut	384 059,61	
Toimistokulut	654 127,43	
Tietokonekulut	1 085 876,57	
TEL 15 §:n mukaiset eläkejärjes- telykulut	26 500,86	
Poistot	41 870,12	
Korot	360 573,39	
Muut kulut	380 175,11	
Eläkelautakunta	166 042,24	5 121 900,74

*Luottovakuutuksen kulut*Vakuutussitoumuksista
aiheutuvat suoritukset

Maksetut korvaukset	525 097,54	
Vastuuvelan lisäykset		
Vakuutusmaksu- rahasto	679 092,61	
Korvausrahasto .	4 436 818,30	5 115 910,91

Jälleenvakuuttajat

Vakuutusmaksut	613 625,—	
----------------------	-----------	--

Hallinto- ja hoitokulut

Palkat ja palkkiot .	243 633,38	
Sosiaalikulut	39 083,73	
Muut kulut	78 197,26	360 914,37
		6 615 547,82
		mk
		11 737 448,56

TILIVUODELTA 1968

TUOTOT

Varsinaiset tuotot

Kustannusosuudet eläkelaitoksilta		4 654 353,77	
Pääoman tuotot			
Korot	380 411,21		
Lainojen ja arvopa- perien indeksikoro- tukset	67 549,—	447 960,21	
Muut varsinaiset tuotot		19 586,76	5 121 900,74

Luottovakuutuksen tuotot

Vakuutusmaksut		4 583 175,41	
Jälleenvakuuttajat			
Palkkiot	73 635,—		
Vakuutusmaksu- rahasto-osuuden lisäys	222 313,—		
Korvausrahasto- osuuden lisäys	317 677,—	613 625,—	
Pääoman tuotot			
Korot	1 164 393,29		
Lainojen ja arvopa- perien indeksikoro- tukset	254 354,12	1 418 747,41	6 615 547,82
		mk	11 737 448,56

VASTAAVA

Rahoitusomaisuus

Kassa	1 473,66	
Pankkisaamiset ja postisiirtotilit ..	217 540,78	
Tilisaatavat	924 878,03	1 143 892,47

*Muiden vakuutusyhtiöiden osuus
vastuuvclasta*

Vakuutusmaksurahasto	222 313,—	
Korvausrahasto	317 677,—	539 990,—

Sijoitusomaisuus

Talletukset	3 650 457,51	
Obligaatiot	2 066 961,21	
Lainat	18 312 817,46	24 030 236,18

Käyttöomaisuus

Kalustot	205 812,34	
Osakkeet ja osuudet	93 300,—	299 112,34
	mk	26 013 230,99

31. 12. 1968

VASTATTAVAA

Vieras pääoma

Tilivelat 261 862,10

*Luottovakuutuksista aiheutuva
vastuuvelka*

Vakuutusmaksurahasto	2 534 710,61	
Korvausrahasto	<u>17 305 184,21</u>	19 839 894,82

Siirtyvät erät

Palautettavat kustannusosuudet ..	3 359 073,93	
Palautettavat eläkekustannusten tasausosuudet	<u>2 552 400,14</u>	5 911 474,07

mk	<u>26 013 230,99</u>
----	----------------------

Helsingissä 18 päivänä maaliskuuta 1969

*Erkki Pesonen**T Pentikäinen**Veikko Ahtola**C. G. Aminoff**Arvo Hautala**Olavi Järvelä**Martti Lehtinen**E. Oinas**Lauri T. Olkinuora**Olavi Suominen**Tapani Virkkunen**Markku Kaikkonen**Toimitusjohtaja*

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Edustajiston varsinaisessa syyskokouksessa joulukuun 8 päivänä 1967 valittuina tarkastamaan Eläketurvakeskuksen hallintoa ja tilejä vuodelta 1968 olemme tänään suorittaneet tehtävämme loppuun ja esitämme seuraavaa.

Allekirjoittanut Kihlman on tilikauden aikana huolehtinut laskentatoimen jatkuvasta yksityiskohtaisesta tarkastuksesta ja ilmoittaa, että kirjanpitoa on hoidettu oikein ja selvästi asiallisten tositteiden perusteella sekä että rahavarojen hoito on ollut huolellista. Arvopaperit ovat tallella.

Yhdessä olemme lukeneet edustajiston ja hallituksen kokouksissa pidetyt pöytäkirjat ja toimintakertomuksen, analysoineet ja tarkastaneet tilinpäätöksen sekä saaneet tarkastuksessa esille tulleista asioista toimitusjohtajan ja asianomaisten osastopäälliköiden selvitykset.

Tarkastuksessamme ei ole ilmaantunut aihetta huomautuksiin ja toteamme että tilinpäätös on tehty oikein perustein osoitettua palautettavien kustannusosuuksien määräksi mk 3 359 073,93. Katsomme, että Eläketurvakeskusta on edelleen hoidettu asian-
tuntevasti ja huolellisesti.

Tarkastuksessa oli läsnä sosiaali- ja terveystieteiden valtiotieteiden osaston matemaatikko A. Savelius, joka tarkasti luottovakuutuksen rahastoja sekä ilmoitti, ettei hän ollut havainnut aihetta huomautuksiin tarkastamiensa asiain osalta.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistetaan ja että hallitukselle myönnetään vastuuvapaus vuodelta 1968.

Helsingissä maaliskuun 27 päivänä 1969

Bjarne Lindholm

Jaakko Heikkinen

KHT

Veikko Mäki

Svante Kihlman

HTM

KHT

ELÄKETURVAKESKUKSEN
HALLINTOELIMET

EDUSTAJISTO

Varsinaiset jäsenet

Niemi, J. E., varatuomari, edustajiston puheenjohtaja
 Suontausta, Tauno, lakit. tohtori, edustajiston varapuhjohtaja
 Partanen, Erkki, vuorineuvos
 Nykopp, Johan, toimitusjohtaja
 Hetemäki, Päiviö, varatuomari
 Hietanen, Lauri, vuorineuvos
 Jaakkola, Olavi, agronomi
 Hämäläinen, Niilo, puheenjohtaja
 Salomaa, Erkki, puheenjohtaja
 Penttilä, Sulo, puheenjohtaja
 Järvelä, Olavi, taloudenhoitaja, 14. 12. 68 saakka
 Rantanen, Jaakko, puheenjohtaja, 14. 12. 68 lukien
 Välikangas, Aarne I., valtiot. maisteri
 Palmén, Lars, fil. maisteri
 Ingman, Nils Erik, lakit. lisensiaatti
 Hauru, Veikko, fil. maisteri
 Tienari, Artturi, fil. maisteri
 Hohenthal, Jarl, varatuomari
 Ponteva, Ero, professori

Varamiehet

Mäntylä, J. E., vakuutusneuvos
 Salonen, Ensio, hallitusneuvos
 Berghell, Helge, vuorineuvos
 Hästö, Stig H., varatuomari
 Svartström, Nils, varatuomari
 Pesonius, Veikko, eversti
 Sirkiä, Viljo I., agronomi
 Kujanpää, Väinö, puheenjohtaja
 Saarinen, Olavi, sihteeri
 Viitasaari, Jaakko, sihteeri
 Lassinen, Erkki, sihteeri
 Tuure, Kalervo, toiminnanjohtaja
 Strandell, Håkan, fil. maisteri
 Ekholm, Klaus, varatuomari

Keinänen, Viljo, fil. tohtori
 Haramo, Mikko, hall.-op. kand.
 Simoinen, Olli, hall.-op. kand.
 Niemi, Turo, lääket. ja kir. tohtori

HALLITUS

Varsinaiset jäsenet

Pesonen, Erkki, fil. tohtori, hallituksen puheenjohtaja
 Pentikäinen, Teivo, fil. tohtori, hallituksen varapuheenjohtaja
 Virkkunen, Tapani, varatuomari
 Olkinuora, Lauri T., dipl.-insinööri
 Oinas, Erkki, varatuomari
 Hautala, Arvo, puheenjohtaja
 Suominen, Olavi, fil. maisteri
 Ahtola, Veikko, puheenjohtaja
 Aminoff, C. G., varatuomari
 Lehtinen, Martti, lääket. lisensiaatti
 Manninen, Aarre, sihteeri, † 19. 10. 68
 Järvelä, Olavi, taloudenhoitaja, 10. 12. 68 lukien

Varamiehet

Sumelius, Henrik, agronomi
 Widén, Rolf, varatuomari
 Markkanen, Kauko, varatuomari
 Kuukkanen, Viljo, sihteeri
 Kostet, Yrjö, toiminnanjohtaja
 Salminen, Jouko, puheenjohtaja
 Halsas, K-J., varatuomari
 Somer, Pekka, lääk.kenr.lutnantti
 Simoinen, Olli, hall.-op. kand.

TILINTARKASTAJAT

Kihlman, Svante, kauppat. maisteri, KHT, valvontatarkastaja
 Lindholm, Bjarne, valtiot. maisteri
 Mäki, Veikko, taloudenhoitaja, HTM
 Heikkonen, J. V., kauppat. maisteri, KHT

Varamiehet

Ekroos, Torsten, kauppat. maisteri, KHT
 Seppälä, Ensio, toiminnanjohtaja

Kymensalo, Pentti, taloudenhoitaja
Kauppinen, Matti I., ekonomi, KHT

LUOTTOVAKUUTUSTOIMINNAN JOHTOKUNTA

Kaikkonen, Markku, toimitusjohtaja, puheenjohtaja
Harkia, Eero, pankinjohtaja, varapuheenjohtaja
Witting, Erik, pankinjohtaja
Peitsalo, Kalervo, toimitusjohtaja
von Veh, Nils, toimitusjohtaja

TIEDOTUSTOIMINNAN NEUVOTTELUKUNTA

Kaikkonen, Markku, toimitusjohtaja, puheenjohtaja
Valkama, Esko-Voitto, toimittaja
Ikäheimonen, Erkki, päätoimittaja
Seitovirta, Erkki, tiedotuspäällikkö
Toivonen, Pauli, yhteisk.-tiet. kand.

TYÖKYVYTTÖMYYSASIAIN NEUVOTTELUKUNTA

Varsinaiset jäsenet

Sundberg, Heimer, johtaja, puheenjohtaja
Keinänen, Viljo, fil. tohtori, varapuheenjohtaja
Antila, Jussi, lääket. lisensiaatti
Heikel, Felix, lääket. lisensiaatti
Lehtinen, Martti, lääket. lisensiaatti
Lehtinen, Raimo, varatuomari
Palletvuori, Pekka, varatuomari
Simoinen, Olli, hall.-op. kand.
Sihvonen, Rusko, varanotaari
Sumari, Pertti, lääket. lisensiaatti

Varamiehet

Aaltonen, Reino, varatuomari
Gylling, Martti, lääket. ja kir. tohtori
Heiskala, Heikki, lääket. lisensiaatti, 21. 8. 68 saakka
Karhunen, Pekka, lääket. lisensiaatti, 21. 8. 68 lukien
Ikonen, Ensio, lääket. ja kir. tohtori
Küttner, Peter, lakit. lisensiaatti
Milán, Olavi, prokuristi
Silfverberg, Alf, varatuomari
Wegelius, Otto, lääket. ja kir. tohtori

JOHTAJAT

Kaikkonen, Markku, toimitusjohtaja
Sundberg, Heimer, johtaja

OSASTO- JA TOIMISTOPÄÄLLIKÖT

Aarnio, Margaretha, osastopäällikkö, tutkimusosasto
Karjalainen, Matti, osastopäällikkö, tiedotusosasto
Melkas, Antti, osastopäällikkö, luottovakuutusosasto
Rantanen, Tarmo, osastopäällikkö, yleinen osasto
Sirkesalo, Jouko, osastopäällikkö, vakuutusteknillinen osasto
Uimonen, Matti, apulaisosastopäällikkö, lainopillinen osasto
Mäkeläinen, Lauri, toimistopäällikkö, kansliatoimisto
Riekkinen, Heikki, toimistopäällikkö, rekisteritoimisto

ELÄKELAUTAKUNTA

Varsinaiset jäsenet

Ojala, Olof, hallitusneuvos, lautakunnan puheenjohtaja
Ahonen, Erkki, vanhempi oikeussihteeri, lautakunnan vara-
puheenjohtaja
Saari, Kaarlo, varatuomari
Savelius, Armas, fil. kandidaatti
Björkstén, R. R., lääket. lisensiaatti
Lehtosuo, Erkki, lääket. lisensiaatti
Svartström, Nils, varatuomari
Mildh, Harry, varatuomari, 1. 8. 68 saakka
Ilmonen, Kalevi, varatuomari, 1. 8. 68 lukien
Jaatela, Tauno, lakit. lisensiaatti
Sirkiä, Viljo I., agronomi
Kaukoranta, Matti, toiminnanjohtaja
Liukkonen, Kauko, sosiaaliasiainsihteeri
Hyvönen, Paavo, valtiot. kandidaatti
Lassinen, Erkki, sihteeri

Varamiehet

Suihko, Olavi, varatuomari
Honka, Kaarlo, fil. maisteri
Luppi, Alpo, lääket. lisensiaatti
Valanne, Eero, lääket. ja kir. tohtori
Ripatti, Pertti, varatuomari
Ilmonen, Kalevi, varatuomari, 1. 8. 68 saakka

Aura, Kielo, varatuomari, 1. 8. 68 lukien
 Uoti, Martti, oikeust. kandidaatti
 Palojärvi, Erkki, agronomi
 Raita, Yrjö, yhteisk.-tiet. maisteri
 Piitulainen, Leo, järjestösihteeri
 Kansikas, Veikko, työturvallisuussihteeri
 Honkavaara, Esko, taloudenhoitaja

ELÄKELAUTAKUNNAN TOIMINTA
 VUONNA 1968

Saapuneiden asioiden lukumäärä, joka vuonna 1967 oli 1 044, oli 1 064. Kertomusvuonna ratkaistiin 1 090 asiaa tämän määrän ollessa 1 001 vuonna 1967. Valitusten lukumäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna noin 2 prosentilla ratkaistujen asioiden lukumäärän kasvaessa noin 9 prosentilla. Kertomusvuoden alussa oli ratkaisematta 355 asiaa. Vuoden päättyessä oli ratkaisemattomia asioita 329. Lautakunta on pitänyt 83 kokousta, joista 5 täysistuntoa. Toiminta on jatkunut kahdessa jaostossa, jotka kumpikin ovat istuntokausina kokoontuneet keskimäärin neljä kertaa kuukaudessa.

Saapuneiden ja ratkaistujen asiain lukumäärä kuukausittain sekä eläkelautakunnan työteho vuonna 1968:

Kuukausi	Saapunut	Ratkaistu	Ratkaistu enemmän kuin saapunut (+) tai vähemmän (—)
tammikuu	102	65	—37
helmikuu	108	101	— 7
maaliskuu	89	114	+25
huhtikuu	95	153	+58
toukokuu	76	121	+45
kesäkuu	60	92	+32
heinäkuu	82	—	—82
elokuu	84	56	—28
syyskuu	89	77	—12
lokakuu	99	117	+18
marraskuu	108	80	—28
joulukuu	72	114	+42
	1 064	1 090	+26

Asian ratkaisemiseen kulunut aika on edelleen pysynyt varsin kohtuullisena. Asia ratkaistaan keskimäärin kolmen kuukauden kuluessa vireille tulosta.

Lainopillisten ja lääkeopillisten asiain suhde on pysynyt suunnilleen ennallaan lukuunottamatta vähäistä lainopillisten asiain kasvua. Perhe-eläkettä koskevat valitukset ovat jatkuvasti lisääntyneet, kun taas rekisteröityä lisätua koskevat valitukset ovat vähentyneet.

Helsingissä 18 päivänä maaliskuuta 1969

O Ojala

Pentti Airas